

15 ปี สุขภาพ
แห่งชาติ
พัฒนาสังคมไทย

สร้างเสริมสุขภาวะระยะสุดท้ายของชีวิตรับสังคมสูงวัย

นายแพทย์เฉลียว รัตตมัย

ประธานคณะกรรมการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ (Service plan)
สาขาการดูแลแบบประคับประคอง เขตสุขภาพที่ ๙

นโยบายและทิศทางการดำเนินงาน กระทรวงสาธารณสุข

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2568

นายแพทย์โอกาส การย์กวิณพงศ์
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

**"สุขภาพคนไทย
เพื่อสุขภาพประเทศไทย"**

หลักปฏิบัติในการทำงาน

- ท** ทำทันที
- ท** ทำต่อเนื่อง
- ท** ทำและพัฒนา

**เพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสาร ยกระดับการสร้างความรู้
ด้านสุขภาพในทุกมิติ**

- ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ได้อย่างถูกต้อง เป็นปัจจุบัน สะดวกรวดเร็ว เพื่อพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยให้สามารถดูแลสุขภาพกาย-ใจ ของตนเอง ครอบคลุมและชุมชนให้แข็งแรง

ยกระดับระบบบริการรองรับสังคมสูงวัย และลดอัตราการตายโรคสำคัญ

- เสริมความเข้มแข็งของระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิ เพิ่มศักยภาพสามหมวก
- ปรับโฉมโรงพยาบาลทุกแห่งให้เป็น "โรงพยาบาลของประชาชน"
- เพิ่มขีดความสามารถระบบบริการและเครือข่ายโดย "ผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง"

ผลักดันการบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขสู่ยุคดิจิทัล

- โรงพยาบาลทุกแห่งใช้การแพทย์ทางไกล (Telemedicine)
- พัฒาระบบข้อมูลสุขภาพให้เรือ่ต่อการบริการอย่างไร้รอยต่อ และพัฒนาระบบสาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- เร่งพัฒนาวัฒนธรรมการแพทย์

ยกระดับความมั่นคงทางสุขภาพ

- เตรียมพร้อมรับภาวะฉุกเฉินทางการแพทย์และสาธารณสุขของประเทศในอนาคต

**ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และ
สุขภาพนานาชาติ**

- สนับสนุนการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก สนับสนุน ภูมิปัญญาไทย และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของประเทศ

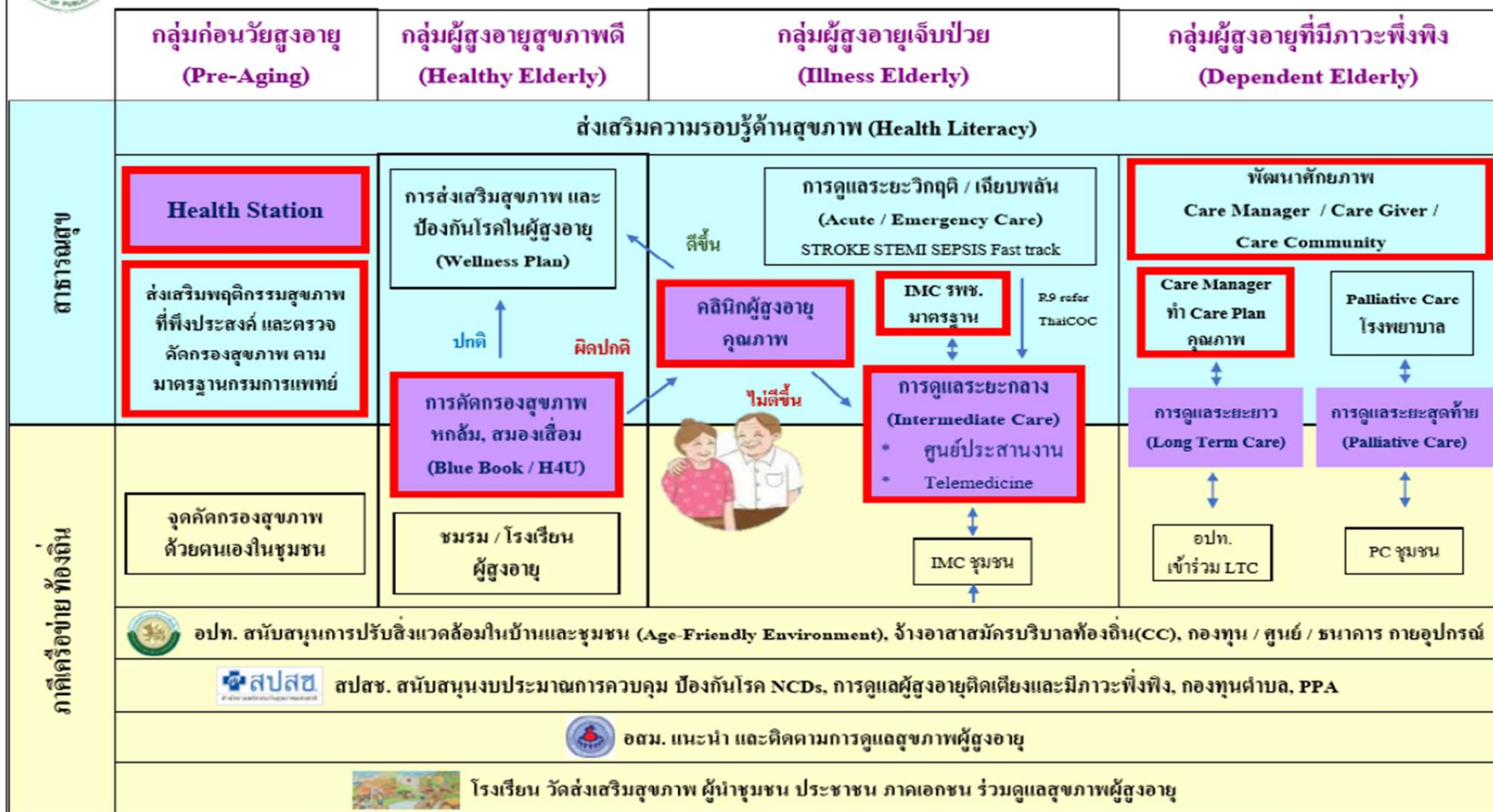
**พัฒนาสู่องค์กรสมรรถนะสูง และบุคลากรมีคุณภาพชีวิต
ในการทำงานที่ดีขึ้น**

- เสริมสร้างสมรรถนะองค์กร ด้วยแนวทาง 4T Trust Teamwork & Talent Technology Target
- บุคลากรมีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดีขึ้น

ELDERLY SEAMLESS CARE R9

GOAL : สุขเพียงพอ ชะลอชรา ชีวยืนยาว

ประเด็น ด้านสุขภาพผู้สูงอายุ ให้ได้รับการดูแลอย่างเป็นระบบและทั่วถึง

Key message ถึงประชาชน ...อายุยืน อย่างมีคุณภาพ...

Key Result	<ul style="list-style-type: none"> - คัดกรองสุขภาพ ประเมินความเสี่ยงของโรค (BMTEC) - คลินิกผู้สูงอายุในโรงพยาบาลทุกระดับ (OPD/ IPD) - ดูแลระยะยาว LTC/ PC - สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เช่น แวนสายตา ผ้าอ้อมผู้ใหญ่ ฟันเทียม/รากฟันเทียม) 			
Impact of Policy	<p>ผู้สูงอายุดูแลตนเอง/จัดการสุขภาพตนเอง ได้ตามศักยภาพ ชะลอ ลดการเกิดภาวะพึ่งพิง เพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ</p>			
Value chain (Key Strategy)	<p>ลดหรือขจัดปัจจัยเสี่ยง ก่อนเกิดโรค</p>	<p>ตรวจหา/รักษา/ฟื้นฟู สุขภาพ ภาวะแทรกซ้อน ในระยะเริ่มแรก</p>	<p>จัดการกับอาการที่โรคเรื้อรังอย่างเหมาะสมเพื่อป้องกันการสูญเสีย/พิการ</p>	
Key Activity	<ol style="list-style-type: none"> 1. คัดกรองมาตรฐานและเครื่องมือเดียวกัน (Self + Healthcare provider) (BMTEC) 2. ชมรมผู้สูงอายุ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดตั้งคลินิกผู้สูงอายุใน รพ.ทุกระดับ (สนับสนุนการเข้าถึงบริการนอกเวลาราชการ) 2. มีระบบ Digitalize เช่น Tele-Med, Device, etc. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ดูแลระยะยาว LTC+ระยะท้าย PC < 2. สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เช่น แวนสายตา ผ้าอ้อมผู้ใหญ่ ฟันเทียม/รากฟันเทียม 	
Key area	<p>ชุมชน</p>		<p>หน่วยบริการสุขภาพ</p>	<p>ภาคีเครือข่าย ชุมชน ท้องถิ่น</p>
Quick Win	<p>3 เดือน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาระบบ Digital สำหรับการคัดกรองมาตรฐานและเครื่องมือเดียวกัน 2. มาตรฐานคลินิกผู้สูงอายุ สำหรับ รพ. ระดับต่างๆ 3. หลักสูตรอบรมแพทย์/พยาบาล ในคลินิกผู้สูงอายุ 	<p>6 เดือน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนชมรมผู้สูงอายุที่ดำเนินการด้านสุขภาพ (1 ชมรม/จังหวัด) 2. จำนวนหน่วยบริการสุขภาพ ที่ใช้ระบบ Tele-Med ในการดูแลผู้สูงอายุ 1 แห่ง/เขต 3. ร้อยละของการมีคลินิก ผส.ในรพ.ทุกระดับแบบ One Stop Service/ 50% (F1-A) 4. ร้อยละ 90 ของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงได้รับการดูแลตาม Care plan 5. สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เช่น แวนสายตา ผ้าอ้อมผู้ใหญ่ ฟันเทียม/รากฟันเทียม + ความสุขในผู้สูงอายุ ในวันผู้สูงอายุ 	<p>9 เดือน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนชมรมผู้สูงอายุที่ดำเนินการด้านสุขภาพ (3 ชมรม/จังหวัด) 2. จำนวนหน่วยบริการสุขภาพ ที่ใช้ระบบ Tele-Med ในการดูแลผู้สูงอายุ /2 แห่ง/เขต 3. ร้อยละของการมีคลินิก ผส.ในรพ.ทุกระดับแบบ One Stop Service/ 50% (F3-A) 4. ร้อยละ 92 ของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงได้รับการดูแลตาม Care plan 	<p>12 เดือน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนชมรมผู้สูงอายุที่ดำเนินการด้านสุขภาพ (5 ชมรม/จังหวัด) 2. จำนวนหน่วยบริการสุขภาพ ที่ใช้ระบบ Tele-Med ในการดูแลผู้สูงอายุ /2 แห่ง/เขต 3. ร้อยละของการมีคลินิก ผส.ในรพ.ทุกระดับแบบ One Stop Service/ 75% (F3-A) 4. ร้อยละ 95 ของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงได้รับการดูแลตาม Care plan 5. ติดตามการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เช่น แวนสายตา ผ้าอ้อมผู้ใหญ่ ฟันเทียม/รากฟันเทียม+ ความเข้มแข็งทางใจในผู้สูงอายุ ในวันผู้สูงอายุ

การเสริมสร้างสุขภาวะระยะสุดท้ายของชีวิตเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ในเรื่องระบบบริการ สุขภาพเชิงรุกที่ต้องเตรียมพร้อมผู้ป่วยก่อนเข้าสู่สูงวัยและการให้บริการแก่ผู้ป่วยอย่างมีคุณภาพและ ได้มาตรฐานอย่างเพียงพอ การดูแลแบบประคับประคองและการสร้างสุขภาวะในระยะสุดท้ายจึงเป็นเรื่อง สำคัญและท้าทายมากในสังคมไทย เพื่อให้ผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตที่ดีพอที่จะทำให้ผู้ป่วยจากไปอย่างสงบ และสง่างามจนกระทั่งสู่วาระสุดท้ายของชีวิตและอย่างสงบสมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

การจัดบริการสุขภาพเชิงรุกที่ต้องเตรียมพร้อมผู้ป่วยก่อนเข้าสู่สูงวัย
การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่บ้านและในชุมชน

การปฏิรูประบบบริการสุขภาพผู้สูงอายุด้านการบริหารการรักษายาบาลที่บ้าน/ ชุมชนและการดูแลสุขภาพตนเองในระบบสุขภาพปฐมภูมิ

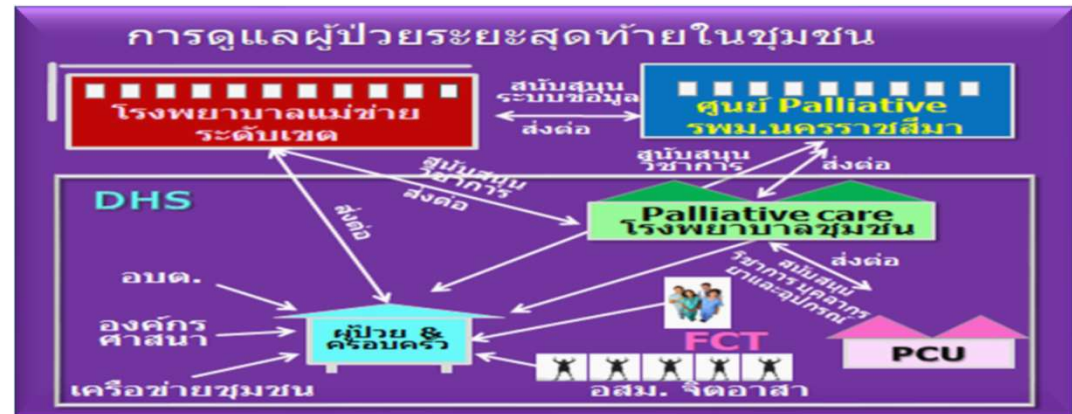
1. ระบบและกลไกการสร้างผู้บริบาลผู้สูงอายุที่บูรณาการความร่วมมือระดับชาติและพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชน รวมถึงคู่มือการให้บริการแก่ผู้สูงอายุ และมีทะเบียนผู้สูงอายุและระดับการพึ่งพา ทะเบียนผู้บริบาลในระดับต่างๆ
2. ระบบและกลไกการบริหารและรักษายาบาลผู้สูงอายุที่บ้าน/ชุมชน รวมทั้งระบบบริการของทีมแพทย์ประจำครอบครัว ระบบสนับสนุน และร่วมดำเนินการของสถานพยาบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนและพื้นที่ รวมทั้งอาสาสมัครและสมาชิกในครอบครัว โดยการบริหารและรักษายาบาลสำหรับผู้สูงอายุที่ต้องการการพึ่งพิงจนถึงระยะสุดท้ายของชีวิต
3. ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสนับสนุนการบริหาร และการรักษายาบาลผู้สูงอายุที่บ้าน/ชุมชน รวมทั้ง **telemedicine, tele pharmacy, telenursing, video call** และอุปกรณ์ดิจิทัลส่วนบุคคล
4. ระบบข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ความรอบรู้ด้านสุขภาพ การป้องกันโรค การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการดูแลตนเองของผู้สูงอายุผ่านการสื่อสารที่ทันสมัย การใช้อุปกรณ์ดิจิทัลส่วนบุคคล และอาสาสมัครในท้องถิ่น/ชุมชน
5. มีระบบและกลไกการเงินการคลังที่ยั่งยืนรวมทั้งระบบประกันสุขภาพ กองทุนการดูแลระยะยาว

Flow of palliative care from hospital to home/community

Consultation from primary doctor

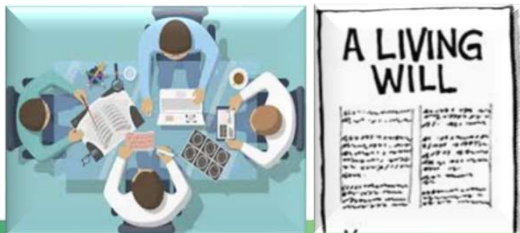

Palliative care team
OPD/ IPD

Coordination and collaborative care with
primary care team and community (medical devices & medication)

Home

Holistic approach
Symptom management
Team & Family meeting
Advance care planning (ACP)

Information &
Referral system

Support &
Community
health service

spiritual care

จังหวัด

1. สร้างกลไกระดับจังหวัดในรูปแบบการจัดตั้ง คกก.ระดับจังหวัด
2. พัฒนาศักยภาพ Advance Care Planning ผู้รับผิดชอบระดับจังหวัด
3. มีแนวทางการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง ในโรงพยาบาล เชื่อมโยงถึงชุมชน ผ่านการทำ Advance Care Planning
4. มีแนวทางการบริหารจัดการบริหารยา(Opioid และกัญชาทางการแพทย์) สำหรับผู้ป่วยประคับประคองให้เข้าถึงยาระงับปวดครอบคลุมทุกหน่วยบริการทุกระดับ
5. พัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลใช้ข้อมูลในระบบสารสนเทศในการ วิเคราะห์ ข้อมูลเพื่อการพัฒนา อย่างต่อเนื่อง โดยมีโปรแกรม Thai COC เพื่อใช้ในการเยี่ยมบ้านและดูแลต่อเนื่อง

อำเภอ

1. สร้างกลไกระดับอำเภอในรูปแบบการจัดตั้ง คกก.ระดับอำเภอ
2. มีการทำ Advance Care Planning ในผู้ป่วยประคับประคองอย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการบริการ
3. มีระบบสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ และเวชภัณฑ์ อย่างเป็นรูปธรรมให้แก่ลูกข่าย

ตำบล

1. รพ.สต.มีการติดตามเยี่ยมผู้ป่วยประคับประคองระยะท้ายที่ส่งกลับมาดูแลที่บ้าน
2. มีภาคีเครือข่ายในการดูแลผู้ป่วยประคับประคองระยะท้าย ในสถานพยาบาลและชุมชน
3. มีทะเบียนผู้ป่วยผู้ป่วยประคับประคองระยะท้าย ในพื้นที่รับผิดชอบ และลงบันทึกข้อมูลการเยี่ยมติดตามใน THAI COC

การสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายและการขยายผลการจัดบริการสุขภาพเชิงรุก

- กระบวนการ**
- ประสานงานระหว่างทีมสหสาขาวิชาชีพ
 - ประสานงานร่วมกับองค์กรภายนอก/มูลนิธิ
 - สร้างความร่วมมือกับหน่วยงาน ต่าง ๆ เช่น มีรถรับ-ส่งผู้ป่วยระยะท้ายกลับบ้านโดยจิตอาสาภาคเอกชน

การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่บ้านและในชุมชน

เป้าหมายเพื่อ ผู้ป่วยระยะท้ายเข้าถึงการดูแลรักษาแบบประคับประคองจากทีมสุขภาพ เพื่อการปรับปรุงคุณภาพชีวิต

- สร้างกระบวนการให้เกิด**
- มีการวางแผนการดูแลล่วงหน้า (advance care planning) มีการทำมาตรา 12 ใน พรบ. สุขภาพ (advance directives) วางแผนดูแลเป็นระยะ
 - ระบบการรับ - ส่งต่อ ระหว่างเครือข่ายมีความเชื่อมโยง/ชัดเจนอย่างเป็นระบบ
 - มี Flow การทำงานและแนวทางการปฏิบัติชัดเจน
 - มียา/อุปกรณ์ที่จำเป็นให้ยืมกลับไปใช้ที่บ้าน
 - มีระบบให้คำปรึกษาการดูแลแบบประคับประคอง
 - ระบบข้อมูลการบริหารจัดการและการติดตามประเมินผล

15 ปี สุขภาพ
แห่งอนาคต
พิชิตภัยพิบัติด้วยคุณธรรม

การสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายและการขยายผลการจัดบริการสุขภาพเชิงรุก และการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่บ้านและในชุมชน

our team

is in our hands

Thanks you

